

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/22/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613204960
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8613204960.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochtu a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v spore žalobcu: V. X. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX, XXX XX V. K. B., občan SR zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. hrdinov č. 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: W. Y., Q. W. W. Y., Y. XX, XXX XX O., o zaplatenie 4.881,60 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Svidník, č.k. 7C/286/2013-162 z 19.10.2020 takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok v jeho napadnutom II. vyhovujúcom výroku tak, že žalobu zamieťa.

II. Žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. V záhlaví tohto rozhodnutia identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zastavil konanie v časti prevyšujúcej zaplatenie sumy 1.519,20Eur; výrokom II. zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 1.519,20Eur s 5,5% ročným úrokom z omeškania od 08.08.2013 do zaplatenia a III. súvisiacim výrokom o trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá práv na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie v podstate postavil na závere, že predmetom sporu (po čiastočnom späťvzťahí žaloby prevyšujúcej sumu 1.519,20Eur) je nárok žalobcu na náhradu škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím v trestnom konaní (uznesenie o vznesení obvinenia E..-XX/OB.XXXX z XX.XX.XXXX pre trestné činy zneužitia právomoci verejného činiteľa a porušovania domovej slobody formou spolupáchatelstva podľa § 158 ods. 1 písm. a/, § 238 ods. 1, § 9 ods. 2 TZ účinného do 31.12.2005), ktoré neskončilo právoplatným odsúdením žalobcu, lebo ten bol následne spod obžaloby rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 31T/126/2008 z 13.09.2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 2To/21/2011 z 29.09.2012, oslobodený. Samotná škoda predstavovala trovy obhajoby žalobcu v trestnom konaní s tým, že bez právneho významu podľa názoru súdu prvej inštancie bolo, či k ich úhrade reálne zo strany žalobcu v prospech jeho obhajcu došlo preukázaním daňového dokladu. Postačovalo preukázanie existencie záväzku žalobcu voči jeho obhajcovi. Súd prvej inštancie akceptoval rozsah úkonov vyúčtovaných žalobcom (po čiastočnom späťvzťahí žaloby), ktorý požiadal žalovaného o predbežné prerokovanie nároku listom z 01.12.2013, a ktorému nakoniec priznal celkovo sumu vo výške 1.519,20Eur s úrokom z omeškania, počítaného od márneho uplynutia 6-mesačnej lehoty na uspokojenie nároku. Pri trovách konania vzhliadol dôvody hodné osobitného zreteľa, ktorými boli podľa neho opodstatnenosť žaloby, čo do právneho základu a postoje strán, preto aj napriek pomernejšiemu úspechu žalovaného, tomu nárok na náhradu trov nepriznal. Takto ustálený skutkový stav po právnej stránke posúdil podľa ustanovení § 1 ods. 1,2, § 2, § 4 ods. 1, § 9 ods. 1, § 10, § 20, § 26 zák. č. 58/1969Zb., § 123 ods. 3, § 442 ods. 1, § 517 ods. 2 Obč. zák., § 15 ods. 1 písm. b/, § 16 ods. 1 písm. d/,

§ 17 ods. 2 vyhl. č. 163/2002Z.z., § 13 ods. 3, 4, § 14 ods. 1 písm. d/, ods. 2 písm. c/, § 12 ods. 3 písm. a/, § 13 ods. 2, 3 účinné do a od 01.06.2010; výrok o trovách konania podľa ustanovenia § 257 CSP.

3. Označený rozsudok včas podaným, obsahovo masívnym odvolaním, čo do II. vyhovujúceho výroku a čo do III. súvisiaceho výroku o trovách konania napadol žalovaný, poukazujúc na odvolacie dôvody uvedené v ustanovení § 365 ods. 1 písm. b/,f/,h/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci). Jednou z podstatných, o.i. odvolacích námietok žalovaného je jeho tvrdenie o nesprávnom právnom posúdení otázky vzniku škody súdom prvej inštancie, ktorý uzavrel, že bolo bez právneho významu, či zo strany žalobcu skutočne došlo k reálnej úhrade trov obhajoby s konštatovaním, že postačovalo preukázanie vzniku záväzku žalobcu vo vzťahu ku jeho obhajcovi, ak ani existencia tohto záväzku relevantným spôsobom preukázaná nebola, kde potom súd prvej inštancie vychádzal aj z nesprávne zisteného skutkového stavu. Pokiaľ ide o výrok o trovách konania, dôvody pre aplikáciu § 257 CSP v súdnej veci neboli dané. Navrhol rozsudok v ním napadnutej časti zmeniť a žalobu zamietnuť za súčasného priznania mu plnej náhrady trov konania, alternatívne rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalobca sa ku podanému odvolaniu nevyjadril.

5. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má základné zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383, § 384 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli, na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného dôvodné je, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre zmenu rozhodnutia v napadnutom rozsahu (§ 388 CSP).

6. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

7. Odvolací súd tak v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnom posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (ku tomu pozri napr. Ústavný súd SR, sp. zn. II.ÚS 78/05).

8. Predmetom sporu je nárok žalobcu na náhradu škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím v trestnom konaní, ktoré neskončilo odsúdením žalobcu, a to podľa zákona č. 58/1969Zb. Samotná škoda žalobcu má predstavovať trovy obhajoby vo výške 1.519,20Eur. Je ustálené, že aj ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení zákonných podmienok zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Takou škodou sú aj bezpochyby vynaložené náklady obhajoby. Podmienkou vzniku zodpovednosti štátu za škodu je existencia škody, ktorá sa prejaví zmenšením majetku poškodeného (žalobcu), ktorého v tomto smere zaťažuje dôkazné bremeno. Rovnako platí, že existencia doposiaľ neuhradenej pohľadávky, nie je ešte škodou. Žalovaná strana v priebehu konania o.i. namietala jednak (i) nepreukázanie reálnej úhrady trov obhajoby ako i (ii) nepredloženie faktúry, na základe ktorej sa malo plniť. Zo spisu vyplýva, že žalobca aj napriek tejto zásadnej námietke žalovaného iba tvrdil, že k jeho škode (zmenšeniu majetku), došlo, jej existenciu však

zákonom predpísaným spôsobom (predložením účtovne relevantného dokladu svedčiaceho nie len o existencii samotnej pohľadávky vzniknutej titulom trov obhajoby, ale aj o ich reálnej úhrade) nepreukázal. Potom úvahu súdu prvej inštancie, ktorá vychádzala z názoru, že pre spor je irelevantným, či ku reálnej úhrade trov obhajoby zo strany žalobcu došlo a že postačujúcim bolo preukázanie vzniku existencie záväzku žalobcu vo vzťahu ku svojmu obhajcovi, možno hodnotiť ako zjavne nesprávnu.

9. Odvolaciemu súdu tak potom neostávalo nič iné, iba II. vyhovujúci výrok napadnutého rozsudku postupom podľa § 388 CSP zmeniť a žalobu zamietnuť.

10. Pokiaľ ide o trovy konania. V súhrne bol celkom úspešný žalovaný, lebo konanie bolo v prevažnej časti v žalobe uplatneného nároku na základe späťvzatia žalobcu zastavené a v ostatnej časti bola žaloba v konečnom dôsledku voči žalovanému zamietnutá. Má teda v zásade nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1, § 256 ods. 1 a § 396 ods. 2 CSP). Súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí aplikoval ustanovenie § 257 CSP a vyslovil, že žiadna zo strán nemá práv na náhradu trov konania. Zohľadnil opodstatnenosť žaloby, čo do jej právneho základu a postoje strán.

11. Právna úprava náhrady trov konania v sporovom konaní sa spravuje zásadou úspechu v spore. Jediná možnosť prelomenia zásady úspechu pri rozhodovaní o trovách konania je vyjadrená v § 257 CSP, pričom už vo formulácii predmetného ustanovenia je *expressis verbis* vyjadrená požiadavka výnimočnosti jeho aplikácie v nadväznosti na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa. Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojim zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 MCdo 17/2009, 5 Cdo 67/2010 či 3 MCdo 46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvoľe), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávacom spore neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 292/07, či I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 727/2000). Ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmiernovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami (pozri nálezy Ústavného súdu ČR, I. ÚS 2862/07). K aplikácii ustanovenia § 257 dochádza aj z aspektov sociálnych. Okolnosti hodné osobitného zreteľa sa v takýchto prípadoch môžu vyskytnúť v akomkoľvek sporovom konaní. Pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobné a iné pomery všetkých strán sporu (teda nielen tej strany, ktorú by podľa všeobecných ustanovení zaťažovala povinnosť nahradiť trovy konania, ale aj tej strany, ktorej majetková sféra by bola výnimočným nepriznaním náhrady trov dotknutá) a všímať si aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní (pozri R24/1964). Dôvodom spočívajúcim v pomeroch strán je napríklad skutočnosť, že sa strana, ktorá nemala úspech vo veci, ocitne v takej závažnej sociálnej alebo majetkovej situácii, ktorá predstavuje dôvod hodný osobitného zreteľa. Je však nutné prihliadnuť aj na pomery druhej strany sporu. Iba konštatovanie, že rozhodnutie o výnimočnom nepriznaní práva na náhradu trov konania nezasiahne nepriaznivo do majetkovej sféry úspešnej strany bez toho, aby sa súd majetkovou sférou tejto strany akokoľvek zaoberal, je neprípustné a takýto postup možno z hľadiska súdu hodnotiť ako svojvoľný. Použitie § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že strana nie je solventná, alebo, že zárobná a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany. Toto ustanovenie má slúžiť na

odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok.

12. Žalobca v súdnej veci existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa netvrdil, podľa názoru súdu tie mali spočívať v dôvodnosti žaloby, čo do jej právneho základu a v postojoch strán. Predmetom sporu bol nárok žalobcu na náhradu škody titulom trov obhajoby v trestnom konaní, ktoré neskončilo jeho odsúdením. Žalobca bol však v súdnej veci plne neúspešný, jednak z dôvodu, že procesne zaviniť zastavenie konania v prevažnej časti v žalobe uplatneného nároku a vo zvyšnej časti v dôsledku neunesenia dôkazného bremena bola jeho žaloba zamietnutá. Existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa tak v súdnej veci nie je daná/preukázaná. Preto o nároku na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému bol priznaný nárok na náhradu trov celého konania proti neúspešnému žalobcovi v plnom rozsahu. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštalácie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

13. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam. Preto na ďalšiu odvolaciu argumentáciu žalovaného zachádzajúcu do nadbytočných podrobností, nespôsobilú už prívodiť zmenu názoru odvolacieho súdu, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou a poňať ju vôbec do dôvodov svojho rozhodnutia.

14. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštalácii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).